ئایا ئۆردوگان لەنەوەی ئەوانەیە کە کورو برای خۆیان بۆ کورسی کوشت؟ … عیماد عەلی

ئەگەر یەکتۆز رەفتارەکانی ئۆردوگان بخوێنیتەوە، لە ناپاکی و پاشقولدانی ئەربەکان و نزیکترین هاورێیانی خۆی لە گول و داود ئۆغلۆ و گویلەن و چەندینی تری نێوخۆی حزبەکەی خۆی، دواتر لە مێژووی تورکیا و بە تایبەتی زەمانی عوسمانیەکان وردبیتەوە و بەراوردێك بکەیت، بۆت دەردەکەوێت هاوشێوەی زۆری هەیە و هیچ سەرتسورنامێنێت لە سیاسەتەکانی ئەمرۆی ئەم ملهورە. بۆ زانینمان دەبێت ئەوە ریز بکەین کە عوسمانیەکان چیان کردووە:

1-یەکەم کەس سوڵتان موراد ی یەکەم باپیری سوڵتان محەمەدی فاتیح بوو، کە بە دەزووی توندوتۆڵ دروستکراوی ئاوریشم سوڵتانی مەحمودی برای لە خرپەی خەودا خنکاندا.
2- سوڵتان محەمەدی فاتیح؛ برایەکی شیرەخۆری شەش مانگەی بە ناوی میر ئەحمەد لە ترسی کورسیەکەی خۆیدا کوشت.
3- سوڵتانی سەلیمی یەکەم؛ هەردووبراکەی خۆی کوشت بۆ ئەوەی خۆی ببێتە جێنشینی باوکی و لە دوا ساتەکانی حوکمەکەیدا هەوڵی کوشتنی کورەکەی خۆیشی دا بەڵام بە لێهاتوویی دایکیەوە رزگاری بوو، دواتر بە ناوی بە سوڵتان سلێمانی قانونی ناویدەرکرد.
4- سوڵتان سلێمانی قانونی؛ خۆشەویسترین کوری خۆی دەخنکێنێت و کورەزا شیرەخۆرەکەی سەردەبڕێت.
5- سوڵتانی سەلیمی دووەم براکەی خۆی و منداڵ□ەکانی خنکاند .
6- محەمەدی سێیەم پاش وەرگرتنی عەرشی عوسمانی بەچەند کاتژێرێك نۆزدە برای میری خۆی کوشت، کە سێ میریان منداڵ□ی شیرەخۆرە بوون و پێنجیشیان لە نێوان دوو بۆ شەش ساڵان بوون.
7- موراد ی چوارەم سێ برای خۆ کوشت و لەگەڵ ئەوەشدا چەند منداڵ□ی دەبوو بە نەخۆشی دەمردن، بۆیە سوڵتانە کۆسیم ی دایکی بەهەر جۆرێك بوو نەیهێشت ئیبراهیمی برای بکوژێت بۆ ئەوەی بنەماڵەکەی بنبر نەبێت.
8- سوڵتانە کۆسیم دواتر بەخۆی ئیبراهیمی کوری کوشت لەبەر ئەوەی هەرەشەی شاربەدەرکردنی لێکردبوو، بۆیە محەمەدشازادەی تەمەن شەش ساڵی کردە جێنشین بۆ ئەوەی بە خۆی کاروباری دەوڵەتی عوسمانی بەرێوەبەرێت.

ئەم رەفتار و عەقلیەت و مامەڵە سیاسی و فکریەی عوسمانیەکان بە ناوی ئاینی ئیسلامەوە، بەم شێوەیە لە هیچ شوێنێکی دونیا و لە هیچ قۆناغێکی مێژوویدا بەم توندی و دلرەقی و نەشیوایەوە نەبووە، مەگەر لە خەڵکێکی لەم شێوەیەی عوسمانیی تۆرانیدا نەبێت کە وەچەکانیان تا ئێستا شانازی بەو مێژووەوە دەکەن.

بۆیە، لێرەدا بۆمان دەردەکەوێت ئەم رەفتار و مامەڵەکردن و عەقڵیەتەی ئێردوگان لەو سوڵتانانە زیاتر نیە و، هەمیشە چاوی لە گێرانەوەی هەیبەت و هەژمون و شکۆی سەڵتەنەتەکەیە بۆ تورکیای کەمالیست .

ئەمرۆ، لەم شەرە دەستەویەخەی ئەردوگان کە بە کورد و عەفرین دەیفرۆشێت" ئەوەی بۆ سەلماندین کە بەو عەقڵیەتەوە دەجوڵێتەوە و هیچ سەرمان سورنەمێنێت کە هەرچیەکی بۆ بکرێت دەیکات تەنانەت بەکارهێنانی هەر چەکێکی مرۆڤکوشیشی بەدەست بێت، لەبەر ئەوەی لە نەوەی ئەوانەیە کە بۆ کورسی برا و منداڵی خۆیان بە قێزەونترین رێگە کوشتن، ئەگەر بۆیان بکرێت کوردکوشتن هەر ئاوخواردنەوەیە لایان.